

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/107/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124010422
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2124010422.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov Mgr. Pavla Macháča a JUDr. Rudolfa Botta, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., t. č. vo výkone trestu v ÚVTOS Leopoldov, o žiadosti odsúdeného o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 25.03.2024, č. k. 5PP/13/2024-27, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 15.08.2024 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B. z a m i e t a.

odôvodnenie:

Okresný súd Trnava (ďalej aj okresný súd) uznesením zo dňa 25.03.2024, č. k. 5PP/13/2024-27 (ďalej len napadnuté uznesenie), podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona, zamietol návrh odsúdeného A. B. (ďalej len odsúdený) o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 22.02.2022, sp. zn. 28T/43/2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 13.10.2022, sp. zn. 5To/96/2022.

Po vyhlásení napadnutého uznesenia sa prokurátor vzdal práva podať sťažnosť, avšak odsúdený ihneď po vyhlásení napadnutého uznesenia zahlásil sťažnosť.

Zahlásenú sťažnosť odsúdený odôvodnil vlastnoručným písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 13.05.2024. Odsúdený namietal, že okresný súd napadnuté uznesenie nejak zvlášť neodôvodnil, preukázanie polepšenia vo výkone trestu úplne nelogicky vyhodnotil, keď konštatoval, že „odsúdený plní a rešpektuje príkazy a nariadenia príslušníkov, konflikty nevyvoláva, ..., nebol disciplinárne odmenený ani potrestaný atď.“, ale evidentne v rozpore s hodnotením riaditeľa ÚVTOS konštatoval nesplnenie prvej materiálnej podmienky. K druhej materiálnej podmienke odsúdený uviedol, že pri jej hodnotení sa okresný súd oprel len o jeho trestnú minulosť ako aj menej priaznivú resocializačnú prognózu, avšak nie nepriaznivú. Každým novým trestom sa začína nový proces prevýchovy, inak by zákon neumožňoval prepustiť na slobodu aj recidivistu a ustanovil by len prepustenie prvotrestancov, s čím súhlasia aj mnohé odborné pramene a určitá časť odbornej verejnosti. Okresný súd odignoroval aj tú skutočnosť, že dvakrát bol podmienčne odsúdený, pričom sa v skúšobnej dobe osvedčil, čo svedčí o tom, že nie je až tak kriminálne narušený, žeby bola jeho náprava nemožná. Okresný súd bol povinný prihliadnuť aj na to, za akú trestnú činnosť sa nachádza vo výkone trestu a v jeho prípade ide o prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona, teda typovo ide o menej závažný delikt ako je to v prípade klasickej trestnej činnosti. Napadnuté uznesenie okresného súdu je tak neodôvodnené, svojvoľné, a preto nezákonne a nesprávne. Žiadal Krajský súd v Trnave (ďalej aj krajský súd), aby napadnuté uznesenie zrušil a sám vo veci rozhodol, a to tak, že ho podmienčne prepustí.

Prokurátor sa k odôvodneniu sťažnosti nevyjadril.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak

a) nie je prípustná,

b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo

c) nie je dôvodná.

Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku, preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť bola podaná voči rozhodnutiu, voči ktorému je prípustná, podala ju osoba oprávnená - odsúdený, v zákonom stanovenej lehote. Zároveň preskúmaním spisového materiálu krajský súd zistil aj to, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na podmienené prepustenie, okresný súd správne skonštatoval, že v zmysle § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona odsúdený už vykonal jednu polovicu uloženého trestu odňatia slobody, a to dňa 26.01.2024.

Splnenie formálnej podmienky však nestačí. Na podmienené prepustenie osoby z výkonu trestu odňatia slobody musia byť splnené aj dve materiálne podmienky a síce, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a tou druhou je, že od neho možno dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Pokiaľ ide o splnenie prvej z dvoch materiálnych podmienok predpokladaných v ust. § 66 ods. 1 Trestného zákona, krajský súd sa stotožňuje s názorom okresného súdu, že odsúdený túto podmienku nespĺnil.

U odsúdeného žiadne polepšenie podľa názoru krajského súdu nenastalo. Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS vyplýva, že jeho správanie je síce na požadovanej úrovni, avšak za celý doterajší pobyt vo výkone trestu (od 26.04.2023) si nevytvoril podmienky na získanie disciplinárnej odmeny. Z uvedeného vyplýva, že odsúdený nevyvíja dostatočne aktívnu snahu z jeho strany po akýchkoľvek dostupných aktivitách vo výkone trestu, ktoré sú „navyšé“. Odsúdený prevažne len dodržiava pravidlá výkonu trestu, čo je ale elementárna povinnosť každého väzňa. V kontexte faktu, že odsúdený už v minulosti bol vo výkone trestu odňatia slobody, teda je mu dobre známy režim výkonu trestu, krajský súd zastáva názor, že zo strany odsúdeného aktuálne ide len o formálne prispôsobenie sa podmienkam výkonu trestu, nie o skutočný prejav jeho polepšenia tak, ako ho má na mysli citované ustanovenie zákona. Odsúdený len čiastočne plní stanovený program zaobchádzania.

V ďalšom možno poukázať na to, že z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS vyplynulo, že odsúdený len čiastočne vyjadruje kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti, na verejnom zasadnutí nevyjadril svoj postoj k spáchanej trestnej činnosti vôbec, neuviedol, ako na ňu s odstupom času nazerá a ani neuviedol nič, z čoho by bolo možné usúdiť, že by svoj predchádzajúci život tentokrát skutočne analyzoval z hľadiska príčin a podmienok páchania trestnej činnosti so zameraním sa na to, aby tieto príčiny a podmienky eliminoval a v budúcnosti tak trestnú činnosť nepáchal. Verbalizoval len toľko, že je ochotný splácať a viesť riadny život. Zo sťažnosti odsúdeného tiež vyplýva zľahčovanie spáchanej trestnej činnosti, keď poukazuje na to, že veď ide „len“ o prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona, na základe čoho krajský súd jednoznačne konštatuje, že odsúdený si neuvedomuje škodlivosť spáchaného protiprávneho konania.

Ďalej z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS vyplynulo, že pred nástupom do výkonu trestu pracoval odsúdený ako robotník. Odsúdený síce pracoval aj vo výkone trestu, avšak dvakrát bol vyradený z pracoviska z dôvodu nespokojnosti zmluvného partnera s jeho pracovnými výkonmi, teda si počas výkonu trestu nevytvoril pozitívne pracovné návyky. Rovnako z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS nevyplýva, žeby absolvoval rekvalifikačný kurz alebo iné formy vzdelávania, teda ani v tomto smere sa nesnažil aktívne zlepšiť svoje znalosti a schopnosti s cieľom riadne sa uplatniť po prepustení z výkonu trestu v spoločnosti. A pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku v zmysle ust. § 66 ods. 1 Trestného zákona a síce, že je od odsúdeného možné dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, ani túto podmienku krajský súd nepovažuje za splnenú. Ak u odsúdeného nenastalo v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody žiadne polepšenie, tak nemožno podľa názoru krajského súdu dospieť k záveru o splnení druhej materiálnej podmienky, nakoľko polepšenie odsúdeného je esenciálnou zložkou vyvedenia predpokladu, či odsúdený bude schopný viesť po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody riadny život. Od odsúdeného teda nemožno dôvodne očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti, pokiaľ nemožno konštatovať jeho polepšenie sa už počas výkonu trestu.

Je potrebné poukázať na to, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, daný postup je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy, pričom takou okolnosťou je aj predchádzajúci spôsob

života odsúdeného. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Očakávania správania sa odsúdeného v budúcnosti je možné vyvodiť z objektívnych okolností, ktoré sa už stali a ktoré musí súd logicky vyhodnotiť. Ohľadne správania sa odsúdeného v budúcnosti súd pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení vyvodzuje iba predpoklady a očakávania, pretože logicky nemôže vedieť, čo sa v budúcnosti skutočne stane. Správanie sa odsúdeného v minulosti má v tomto prípade rozhodujúci význam pri určení pravdepodobnosti jeho správania sa v budúcnosti. Samotnou okolnosťou, ktorá má nepochybne veľký význam, je teda predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti, pričom pozitívna prognóza budúceho správania sa odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Pokiaľ ide o sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, na ktoré poukazoval okresný súd, tieto sú aj podľa názoru krajského súdu zjavné. Posúdenie otázky novej recidívy je vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, no pri skúmaní tejto miery pravdepodobnosti sa vychádza z objektívnych kritérií, medzi ktoré patrí najmä predchádzajúci spôsob života odsúdeného a jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti. Súd môže pri hodnotení osoby odsúdeného prizerať na skutočnosť, že sa v minulosti dopustil trestných činov a z toho vyvodí príslušné závery z hľadiska jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom a možnosti jeho nápravy a polepšenia. Z hľadiska posudzovania sklonov odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti je pritom možné prihliadať aj na zahladené odsúdenia, lebo zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel trestný čin spáchal.

V tomto prípade viacpočetná recidíva odsúdeného nepochybne svedčí v prospech záveru okresného súdu, že predchádzajúce trestné stíhania, odsúdenia ani uložené tresty, na odsúdeného zjavne nemali požadovaný preventívny a resocializačný účinok, keďže mu nezabránili v ďalšom páchaní trestnej činnosti. Prísnejší náhľad na opakované v minulosti recidivujúceho odsúdeného pri posudzovaní prognózy „či od neho možno očakávať na slobode riadny život“ je namieste. Hodnotenie jeho správania počas výkonu trestu odňatia slobody možno dôvodne prisudzovať len schopnosti prispôsobenia sa režimovým podmienkam výkonu trestu. Na základe uvedeného možno konštatovať, že riziko recidívy je u neho s ohľadom na tieto faktory stále prívysoké.

Navyše z vykonaného dokazovania nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že odsúdený by v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody mal zabezpečené bývanie, keďže síce udržiava kontakt s matkou a sestrou prostredníctvom korešpondencie, telefonovania, pričom majú o neho záujem, avšak zo správania odsúdeného nevyplýva rovnaký záujem, nakoľko video návštevy a návštevy s rodinou si neuplatňuje. Rovnako tak nebolo preukázané, žeby mal odsúdený po výkone trestu zabezpečenú prácu, aby dosiahol legálny príjem, z ktorého by chcel svoj dlh na výživnom splatiť alebo by týmto smerom akúkoľvek činnosť vyvíjal, alebo by o tom premýšľal a uvedené ciele by okresnému súdu verbalizoval.

Navyše z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS vyplývalo, že odsúdeného neodporúča podmiennečne prepustiť. Zhrnúc vyššie uvedené krajský súd dospel k záveru, že náprava a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Krajský súd predmetný záver vyslovil po komplexnom posúdení všetkých relevantných faktorov, teda nielen s poukazom na kriminálnu minulosť odsúdeného, ale aj s poukazom na správanie sa odsúdeného počas pobytu vo väzení a jeho postoj k trestnej činnosti, no zohľadnil tiež hodnotenie riaditeľa ÚVTOS. U odsúdeného tak nejde o situáciu opisovanú v sťažnosti, že by jeho návrh na podmiennečné prepustenie mal byť súdmi zamietnutý výhradne len na základe jeho trestnej minulosti alebo, žeby bolo napadnuté uznesenie arbitrárne a neodôvodnené.

Pretože krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie resp. zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.